

Походження птиці та її біологічні особливості.

Зміст:

- 1.. Походження сільськогосподарської птиці.
2. Доместикаційні зміни.
3. Біологічні особливості сільськогосподарської птиці.

1. Походження сільськогосподарської птиці

Сільськогосподарською називають птицю різних видів, яку використовують для одержання продуктів харчування та сировини для технічних потреб.

Наші далекі предки по мірі осіlosti почали одомашнювати птицю, у зв'язку з необхідністю мати продукти харчування біля свого житла.

Домашня курка має походження від дикої банківської, або "курки джунглів", її й зараз можна зрідка зустріти в густих заростях чагарників і бамбука в Індії, Індонезії, Індокитаю. Банківська курка порівняно дрібна: жива маса курки 0,5-0,7 кг, півня 0,9-1,2 кг. Вона може кілька разів у рік будувати гніздо прямо на землі, відкладаючи від 4-х до 13-ти яєць. Саме ця особливість птиці у свій час зацікавила жителів Південно-Східної Азії, які першими стали приручати курей. Крім того, при схрещуванні диких банківських курей з домашніми завжди одержують плідне потомство.

Банківські кури мають різний колір оперення: червоно-половий, білий, сріблястий, чорний, блакитний. Для них також характерний різний колір ніг, вушних мочок тощо. Яйця в них з білою шкаралупою, період несучості триває з січня по жовтень місяць.

Не виключено також, що поряд із банківськими родоначальниками домашніх курей є цейлонські та яванські дикі кури. Так, деякі породи курей китайського походження (кохінхін, лангшан, брама) мають масивне тіло і краніологічні особливості порівняно з більш легкими яєчними породами, що мають походження від банківських курей.

З кінця XVII століття курка стала царицею домашньої птиці. Зараз у світі понад 80 відсотків домашніх птахів - це кури.

Хоча точні відомості про час приручення банківських курей відсутні, археологічні розкопки дають підстави стверджувати, що в Північній Індії домашні кури були вже більше 5000 років тому, звідки вони поширилися на Схід і Захід. Спочатку вони з'явилися у країнах Азії, потім в південно-східній Європі та в Єгипті. Про не свідчать знайдені зображення півнів на гробницях, саркофагах, вазах тощо.

З розвитком водних торгівельних шляхів і колонізацією греками земель по Середземному й Чорноморському узбережжях домашні кури поширилися далі в інші країни Європи. На монетах, карбованих у Сицилії та Італії у VII-V ст. до нашої ери, є зображення півня. В Англію кури потрапили приблизно після 400 р. до нашої ери, а в середню частину Європи ще пізніше, коли припинився кочовий спосіб життя тутешніх народів. В Америку кури були завезені європейцями. На території нашої країни при розкопках Херсонеса, у Керчі та Чернігові виявлені різні предмети із зображенням курки або півня.

Припускають, що головну роль у поширенні й одомашненні курей зіграло захоплення місцевих жителів півнячими боями. Бійцівський спорт курей залучав дуже велику кількість глядачів і був широко розповсюджений в різних країнах світу, у тому числі й у Росії, і став головним фактором пороодоутворення. При доборі півнів для боїв зверталася увага на міцність ніг, розвинутість грудної клітки, форму й величину тіла. Так у багатьох місцях створювалася своя порода бійцевих курей.

М'ясний напрям у птахівництві виник набагато пізніше. Основна робота зі створення європейських курей м'ясних порід проводилася у Франції, Бельгії й Англії, що було обумовлено наявністю великих ринків збуту в цих країнах. У США виведенням м'ясних порід курей займалися набагато пізніше.

Яєчному напрямку у птахівництві більше 150 років. Про перше контрольне гніздо для обліку несучості птиці повідомлялось у 1854 р.

Індики. Складніше проходило одомашнення індиків. Ця птиця обережна й полохлива, вона панічно боїться наближення людини. У будь-який час вона може покинути двір хазяїна й блукати в самих несподіваних місцях.

Індики - птиці давньоамериканського походження. Час одомашнення їх невідомий. Індиків розводили у свій час індіанці племені майя (індик був у них єдиною, якщо не вважати собаки, свійською твариною). В Європі ця птиця з'явилася у 1530 році. Уперше її почали розводити в Іспанії, де вона була названа індіком, тобто птицею, узятим в індіанців. Однак датчани й шведи вважали, що ця птиця потрапила до Європи з Індії, і навіть деякі вчені у своїх творах помилково називали його "індійською птицею".

Качку одомашнювали в різних місцях, однак уперше - у Греції. Уже у V столітті до нашої ери тут розводили так званих плямистих качок. Предком домашніх качок була дика качка крижень, широко розповсюджений як у східній, так і в західній півкулі. На відміну від качок нирців крижень годується тільки на мілководді, поїдаючи насіння й цибулини водяних рослин, комах, молюсків і ракоподібних.

Тепер домашні качки стали сухопутними птицями. Крижні - перелітні птиці, тому приручення їх відбувалося в різних країнах. Дика качка через 3-4 покоління стає домашньою, тому що потомство, отримане від неї, легко приручається.

Одомашнення качок використовували головним чином для виробництва м'яса, що призвело до створення в першу чергу м'ясних порід. Пізніше з Китаю завезли білих пекінських качок, яких широко використовують у м'ясному качківництві всіх країн.

У південно-східній Азії одержало розвиток яєчне качківництво, що призвело до створення легкого типу качок, які мали високу несучість. Цю породу качок називали індійськими бігунами.

В Америці місцевим населенням був одомашнений інший вид дикої качки - мускусної, що живе в Болівії і Парагваю. Мускусні качки беруть свій початок від диких південноамериканських мускусних качок.

Гуси. Незважаючи на величезну популярність курей, все-таки гуси були одомашнені першими серед птиці. Дикий сірий вид - у Європі, нільський - у Північній Африці, сибірсько-китайський - у Китаї. Знайдено малюнки нільського гусака, якого розводили в Єгипті в 111 тисячоріччя до нашої ери. У нашій країні є понад 20 порід гусей.

У процесі одомашнення основна увага в гусівництві приділялася розвитку м'ясо-сального напрямку. Це призвело до створення холмогорської, роменської, уральської, мокшанської, чуваської, емденської та інших порід гусей.

У ряді місць надавали великого значення несучості гусей, внаслідок чого була створена так звана китайська порода. Однак точно не відомо, чи є Китай батьківщиною цих гусей. Багато дослідників вважають, що вони виведені в Росії, їх навіть часто називають московськими або сибірськими гусьми.

Цесарки. У Європу цесарки потрапили ще до нової ери з африканської держави Нумідії, однак з ряду причин загинули. У XVI столітті португальці вдруге завезли цю птицю із Гвінеї. У 1766 році Карл Лінней описав її і дав видову назву Нуміда мелеагрис. Слово "цесарка" відбулося від давньоруського "цар", тобто песарка - царська птиця. Цесарки дуже чуткі і з найменшого приводу піднімають незвичайний гамір.

Час приручення їх і поширення в Європі точно не встановлено. Стада диких цесарок по 70-100 голів і зараз зустрічаються в зарослих чагарником степах Західної Африки.

Страуси. Африканські страуси як вид були відомі в Давньому Єгипті близько 300 років до н. е. їх розводили як культову птицю для одержання красивого пір'я, для упряжі у колісниці і для верхової їзди. У наші дні страус стає домашньою птицею (деякі африканські племена розводять їх здавна). У страусів використовують не тільки м'ясо а й нутрощі, жир, шкіру, пух, навіть шкаралупу яєць.

2. Доместикаційні зміни .

Процес одомашнення відбувається під дією нових умов життя, штучного добору, але при обмеженій дії природного добору. Це викликає глибокі зміни ознак і властивостей тварин. У

результаті цих змін свійська птиця відрізняється від своїх диких предків за будовою тіла, мастю, продуктивністю, темпераментом, поведінкою, функцією тканин, органів і систем організму.

У процесі одомашнення найсуттєвіших змін зазнали розміри та форма будови, тіла. Значна кількість свійських птиць більша від диких. Вони мають десятки варіантів забарвлення, тоді як їхні предки були переважно однобарвними.

У сільськогосподарської птиці у десятки разів вища продуктивність, ніж у диких предків. Якщо дика курка за рік відкладає лише 10—15 яєць, то від курей породи леггорн їх одержують по 300-320 (365).

У зв'язку із тим, що для свійських тварин характерна висока мінливість, вони здатні до подальшого нарощування продуктивності.

3. Біологічні особливості сільськогосподарської птиці.

До біологічних особливостей птиці відноситься багатоплідність, скороспілість, відносно висока нормальна температура тіла (41 - 42 °C), розвиток ембріона поза тілом матері тощо.

Завдяки кропіткій творчій роботі людини, у результаті багаторічного добору і підбору, створення належних умов утримання і годівлі, продуктивність курей сучасних яєчних порід досягає 300 яєць у рік і більше. Таким чином, від однієї курки за рік можна одержати понад 120 курчат.

Також важливою біологічною особливістю птиці є їхня скороспілість. У п'ятимісячно му віці, а іноді й раніше кури вже починають відкладати яйця.

Багатоплідність і скороспілість птиці забезпечують їй економічну вигідність із господарської точки зору.

Людина дуже добре використовує таку біологічну особливість птиці, як розвиток ембріона поза тілом матері. Для виведення пташенят із яєць використовуються штучні умови (інкубатори). Крім того, ембріони птії широко використовують для вивчення біологічних властивостей збудників хвороб людини і тварини, для виготовлення різних вакцин, які застосовують з метою профілактики інфекційних захворювань. Завдяки високій нормальній температурі тіла обмін речовин у птиці проходить більш інтенсивно.

До біологічних особливостей птиці відносять своєрідно влаштовані органи дихання і травлення. Легені в пернатих невеликих розмірів, мають слабку розтяжність і не мають альвеол. Однак всі ці недоліки компенсують особливі утворення - повітряні мішки з дуже тонкими стінками. Вони з'єднані з легенями і служать, в основному, для зберігання повітря й виконують роль терморегуляторів. У швидкому польоті птиця дихає повітрям з повітряних мішків. При змаху крил по черзі стикаються одні й розширюються інші повітряні мішки, що забезпечує постійне надходження повітря в легені. У водоплавної птиці вони зменшують питому вагу тіла, дозволяють триматися на воді, а крім того, пірнати. Завдяки їм качка може знаходитися під водою до 15 хвилин.

Японські медики з університету міста Кіото прийшли до висновку, що білок курячого яйця може виконувати роль не тільки калорійного продукту, але й найціннішого лікарського препарату в боротьбі проти ракової пухлини.

У ході лабораторних досліджень вони встановили, що речовини, які містяться в білку, здатні досить ефективно блокувати розвиток ракових клітин у людини.

Крім них основних особливостей, птиця володіє й іншими ознаками (квоктання, щорічна заміна оперення тощо). Вона належить до всеїдних, поїдаючи корми як тваринного, так і рослинного походження.